

„ТРИГЛАВ ОСИГУРАЊЕ“ АД БАЊА ЛУКА

**Финансијски извјештаји
за годину која се завршила
31. децембра 2019. године и
Извјештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај независног ревизора	1 – 4
Финансијски извјештаји:	
Биланс успјеха	5
Биланс стања	6
Извјештај о промјенама на капиталу	7
Биланс токова готовине	8
Напомене уз финансијске извјештаје	9 – 53
Прилог:	
1. Мишљење овлашћеног актуара о финансијским извјештајима и годишњем извјештају о пословању Друштва „Триглав осигурање“ ад у 2019. години	

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Триглав осигурања" а.д. Бања Лука

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (страна 5 до 53) акционарског друштва за осигурање "Триглав осигурање" а.д. Бања Лука (у даљем тексту "Друштво"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2019. године, и одговарајући биланс успјеха, извјештај о промјенама на капиталу и биланс токова готовине за годину која се завршила на тај дан, и напомене уз финансијске извјештаје које укључују сумарни преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаног у одјељку *Основе за мишљење са резервом*, приложени финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијске позиције Друштва на дан 31. децембар 2019. године и његове финансијске успјешности и токова готовине за годину која се завршила на тај дан у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

Основа за мишљење са резервом

Као што је објелодањено у напомени 25. уз финансијске извјештаје, краткорочне обавезе Друштва износе укупно 3,754,855 BAM на дан 31. децембра 2019. године, и укључују и дио дугорочних обавеза по основу лизинга у износу 312,711 BAM. Наведена презентација дугорочних обавеза у оквиру краткорочних обавеза није у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда (IAS) 1 – "Презентација финансијских извјештаја". Сагласно наведеном, Друштво је више исказало краткорочне обавезе, односно мање исказало дугорочне обавезе на дан 31. децембра 2019. године у износу од 312,711 BAM.

Приложени финансијски извјештаји Друштва не садрже објелодањивања зараде по акцији, како се то захтјева према IAS 33 – "Зарада по акцији". Сагласно наведеном, корисници приложених финансијских извјештаја Друштва су ускраћени за наведену информацију из напомена уз финансијске извјештаје Друштва за годину која се завршила 31. децембра 2019. године.

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одјељку извјештаја који је насловљен Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Ми смо независни у односу на Друштво у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс) и етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја у Републици Српској, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтјевима и IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење са резервом.

Материјално значајне неизвјесности у вези са наставком пословања

Скрећемо пажњу на напомену 2.5 уз приложене финансијске извјештаје у којој је објелодањено да расположиви капитал Друштва износи 4,057,438 BAM, и мањи је од захтјеваног расположивог капитала за 942,562 BAM на дан 31. децембра 2019. године. Поред наведеног, Друштво је остварило нето губитак у пословној 2019. години у износу од 1,814,593 BAM. Наведене чињенице, заједно са осталим питањима објелодањеним у напомени 2.5 уз финансијске извјештаје, указују на постојање значајне неизвјесности која може довести до значајне сумње у способност Друштва да настави пословање у складу са начелом сталности пословања. Наше мишљење није модификовано у вези са тим питањем.

Остала питања

Финансијски извјештаји Друштва на дан 31. децембра 2018. године и за годину која се завршила на тај дан, су ревидирани од стране другог ревизора, који је у свом извјештају од 25. априла 2019. године, изразио мишљење без резерви.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Триглав осигурања" а.д. Бања Лука (наставак)

Кључна ревизијска питања

Кључна ревизијска питања су питања која су, по нашем професионалном расуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији финансијских извјештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије финансијских извјештаја у цјелини и формирању нашег мишљења, и ми нисмо изнијели издвојено мишљење о овим питањима. Поред питања која су описана у Одјелјку *Основа за мишљење са резервом* и Одјелјку *Материјално значајне неизвјесности у вези са наставком пословања*, одредили смо да су питања описана у наставку кључна ревизијска питања која ће бити саопштена у нашем извјештају.

Кључно ревизијско питање	Одговарајућа ревизијска процедура
Вредновање техничких резерви и тест адекватности обавеза	
<p>Техничке резерве Друштва на дан 31. децембра 2019. године износе укупно 11,088,994 BAM, и односе се на: Преносну премију у износу од 4,974,539 BAM (напомена 26.), Резервисања за штете у износу од 5,954,485 BAM (напомена 27.) и Резервисања за неистекле ризике у износу од 159,970 BAM (напомена 24.). Наведене техничке резерве одражавају неизвјесности које су саставни дио индустрије осигурања.</p> <p>Обрачун техничких резерви за уговоре у осигурању је захтјеван процес јер укључује велики степен неизвјесности процјена, као и комплексне математичке и статистичке обрачуне.</p> <p>Вредновање резервисања на крају године заснива се на интегритету основних података, укључујући ликвидације штета и појединачне процјене неликвидираних штета које процјењује руководство Друштва.</p> <p>Подаци о штетама се скупљају и групно посматрају како би се одредио укупан износ будућих губитака по врстама осигурања. Модели резервација за штете узимају у обзир искуство, развој штета, тржишне услове, као и све друге претпоставке које су осјетљиве на правне, економске и разне друге факторе несигурности како би се адекватно процијенили будући губици. Техничке резерве се обрачунавају узимајући у обзир књижене премије, природу ризика, и општеприхваћене актуарске методе вредновања.</p> <p>Руководство Друштва провјерава штете и премије, улазне претпоставке за моделе и одговорни су за именовање овлашћених актуара који имају задатак да прегледају процијењене техничке резерве и да дају мишљење о њиховој адекватности на дан 31. децембра 2019. године.</p> <p>Такође, Друштво је на дан 31. децембра 2019. године урадило тест адекватности обавеза са циљем утврђивања да ли су властите признате резерве за уговоре о осигурању адекватне.</p> <p>Због значаја наведених процјењивања и износа техничких резерви у укупној пасиви Друштва, сматрамо их кључним ревизорским питањем.</p>	<p>За провођење наших ревизорских процедура, ангажовали смо интерне специјалисте - актуаре да ураде провјере кључних претпоставки за процјену адекватности техничких резерви, као и теста адекватности обавеза на дан 31. децембра 2019. године.</p> <p>Они су имали задатак да анализирају и критички преиспитају коришћену методологију израчуна техничких резерви, спроведу независне процјене у складу са доступним подацима, као и да провјере тест адекватности обавеза које су материјално значајне и највише подложне неизвјесностима.</p> <p>Поред наведеног, наше ревизорске процедуре су укључивале тестирање интерних контрола и друге процедуре ревизије, укључујући:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процјену кључних интерних контрола над процесом обраде пријављених штета, • прикупљање и детаљно тестирање документације о штетним догађајима на основу којих је Друштво извршило резервације за настале пријављене штете, • процјену да ли су евидентирани техничке резерве у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање, • преглед информација презентованих у финансијским извјештајима Друштва да бисмо оцијенили да ли је њихова презентација довољна корисницима финансијских извјештаја.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Триглав осигурања" а.д. Бања Лука (наставак)

Одговорност руководства и Управног одбора за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање, као и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, објелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примјену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намјерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Управни одбор одговоран је за надзор процеса финансијског извјештавања којег је установило Друштво.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је стицање уверјавања у разумној мјери о томе да финансијски извјештаји, узети у цјелини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке; и издавање ревизоровог извјештаја који садржи мишљење ревизора. Увјеравање у разумној мјери означава висок ниво увјеравања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану усљед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донијете на основу ових финансијских извјештаја.

Као дио ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије, ми примјењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Исто тако, ми:

- Вршимо идентификацију и процјену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед криминалне радње или грешке; осмишљавање и обављање ревизијских поступака који су прикладни за те ризике; и прибављање довољно адекватних ревизијских доказа да обезбиједи основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње неће бити идентификовани већи је него за погрешне исказе настале усљед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намјерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумијевање о функционисању интерних контрола које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Друштва.
- Вршимо процјену примијењених рачуноводствених политика и у којој мјери су разумне рачуноводствене процјене и повезана објелодањивања које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примјене начела сталности пословања од стране Управе као рачуноводствене основе и, на основу прикупљених ревизијских доказа, о томе да ли постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави да послује у складу са начелом сталности пословања. Ако закључимо да постоји материјална неизвјесност, дужни смо да у свом извјештају скренемо пажњу на објелодањивања у вези са наведеним у финансијским извјештајима или, ако таква објелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци заснивају се на ревизијским доказима прикупљеним до датума извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или околности могу довести до престанка пословања Друштва у складу са начелом сталности пословања.
- Вршимо процјену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући објелодањивања, као и да ли су у финансијским извјештајима основне трансакције и догађаји приказани на начин којим се постиже фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и временски распоред ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући евентуалне значајне недостатке у систему интерних контрола које смо идентификовали током ревизије.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Управном одбору и акционарима "Триглав осигурања" а.д. Бања Лука (наставак)

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја (наставак)

Ми такође дајемо изјаву онима који су задужени за управљање да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу и да ћемо комуницирати са њима о свим односима и другим питањима за која се може разумно сматрати да утичу на нашу независност, као и, гдје је примјенимо, о повезаним мјерама заштите.

Између питања о којима се комуницира са онима који су задужени за управљање, ми одређујемо она питања која су од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја текућег периода и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо та питања у нашем извјештају независног ревизора, осим ако закон или регулатива спрјечава јавно објављивање питања или када одлучимо, у изузетно ријетким околностима, да питање не треба саопштити у нашем извјештају независног ревизора јер се разумно може очекивати да би негативне посљедице саопштења надмашиле добробити јавног интереса од таквог извјештавања.

Партнер на ревизијском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је господин Мирко Илић, Овлашћени ревизор.

Мирко Илић
Овлашћени ревизор

Браће Мажар и мајке Марије 58 и 60, 78000 Бања Лука
30. април 2020. године

БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршила 31. децембра 2019. године
(у ВАН)

	Напомене	Година која се завршила	
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
			<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Приходи од премије осигурања	5	11,995,533	11,669,498
Други пословни приходи	6	731,104	26,847
Расходи за дугорочна резервисања и функционални доприноси	7	(123,115)	(128,862)
Накнаде штета из осигурања и расходи реосигурања	8	(7,450,906)	(5,730,723)
Трошкови спровођења осигурања	9	(7,004,560)	(6,449,935)
Пословни добитак		<u>(1,851,944)</u>	<u>(613,175)</u>
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Финансијски приходи	10	369,660	429,338
Финансијски расходи	11	<u>(104,896)</u>	<u>(8,825)</u>
		264,764	420,513
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Остали приходи	12	231,224	515,074
Остали расходи	13	<u>(308,169)</u>	<u>(84,616)</u>
		(76,945)	430,458
Расходи од усклађивања вриједности имовине		<u>(24,436)</u>	<u>(448,811)</u>
ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
Порез на добитак	14	<u>(1,688,561)</u>	<u>(211,015)</u>
		(126,032)	(188,114)
НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА		<u>(1,814,593)</u>	<u>(399,129)</u>
ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ			
Добити утврђени директно у капиталу		-	-
Губици утврђени директно у капиталу		-	-
НЕТО РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ДОБИТАКА И ГУБИТАКА У ПЕРИОДУ		<u>-</u>	<u>-</u>
УКУПАН НЕТО (ГУБИТАК)/ДОБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ		<u>(1,814,593)</u>	<u>(399,129)</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.Ови финансијски извјештаји су одобрени од стране Управног одбора Друштва дана 27. фебруара 2020.
године.

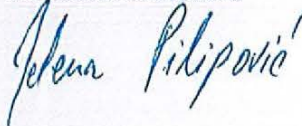
Потписано у име „Триглав осигурања“ ад Бања Лука:

Дарко Поповски

Директор Друштва

Јелена Пилиповић

Водитељ одјељења за
економско пословање

БИЛАНС СТАЊА

За годину која се завршила 31. децембра 2019. године
(у ВАН)

	Напомене	31. децембар 2019.	31. децембар 2018. <i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>
АКТИВА			
Стална средства			
Нематеријална улагања	15	61,739	135,362
Некретнине, инвестиционе некретнине, опрема, право на употребу и остала основна средства	16	7,251,463	6,914,582
Дугорочни финансијски пласмани	17	8,478,407	5,265,708
		<u>15,791,609</u>	<u>12,315,652</u>
Текућа средства			
Потраживања по основу премије	18	722,885	821,656
Остала потраживања	19	244,991	374,097
Краткорочни финансијски пласмани	20	2,100,000	5,945,371
Готовински еквиваленти и готовина	21	1,932,774	508,019
Активна временска разграничења	22	2,486,164	2,269,437
		<u>7,486,814</u>	<u>9,918,580</u>
ПОСЛОВНА АКТИВА		<u>23,278,423</u>	<u>22,234,232</u>
Ванбилансна актива		<u>2,021,579</u>	<u>2,021,579</u>
УКУПНА АКТИВА		<u>25,300,002</u>	<u>24,255,811</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	23	5,556,000	5,556,000
Законске резерве		57,601	57,601
Нереализовани нето добици по основу финансијских средстава расположивих за продају		532,748	599,747
Акумулирани (губитак)/добитак		(1,143,975)	670,618
		<u>5,002,374</u>	<u>6,883,966</u>
Дугорочна резервисања	24	<u>309,553</u>	<u>172,018</u>
Дугорочне обавезе		<u>2,961,909</u>	<u>1,832,087</u>
Обавезе			
Краткорочне обавезе	25	3,754,855	3,071,230
Одложене пореске обавезе		59,194	66,638
Пасивна временска разграничења:			
- Преносне премије	26	4,974,539	4,623,029
- Резервисање за штете	27	5,954,485	5,345,312
- Остала пасивна временска разграничења	28	261,514	239,952
		<u>15,004,587</u>	<u>13,346,161</u>
ПОСЛОВНА ПАСИВА		<u>23,278,423</u>	<u>22,234,232</u>
Ванбилансна пасива		<u>2,021,579</u>	<u>2,021,579</u>
УКУПНА ПАСИВА		<u>25,300,002</u>	<u>24,255,811</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За годину која се завршила 31. децембра 2019. године
(у ВАН)

	Акцијски капитал	Нереализовани нето добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	Законске резерве	Акумулирани (губитак)/ добитак/	Укупни капитал
<i>Ревизију обавио други ревизор</i>					
Почетно стање на дан 01.01.2018	5,556,000	647,449	36,091	1,091,257	7,330,798
Добици и губици од промјене вриједности финансијске имовине расположиве за продају, нето од реализованих износа	-	(47,702)	-	-	(47,702)
Нето губитак периода	-	-	-	(399,129)	(399,129)
Објављене дивиденде и други видови расподјеле добитка и губитка	-	-	21,510	(21,510)	-
Стање на дан 31.12.2018	5,556,000	599,747	57,601	670,618	6,883,966
Расподјела добити у резерви					
Добици и губици од промјене вриједности финансијске имовине расположиве за продају, нето од реализованих износа	-	(66,999)	-	-	(66,999)
Нето губитак периода	-	-	-	(1,814,593)	(1,814,592)
Стање на дан 31.12.2019	5,556,000	532,748	57,601	(1,143,977)	5,002,374

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршила 31. децембра 2019. године
(у ВАН)

	Година која се завршила 31. децембар 2019.	Година која се завршила 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>
БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ		
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од премије осигурања и реосигурања и примљени аванси	9,966,589	10,322,700
Приливи од премије реосигурања и ретроцесије	1,078,097	426,491
Приливи од учешћа у накнади штете	194,061	321,630
Остали приливи из пословних активности	267,435	176,919
Одливи по основу накнаде штета из осигурања и удјела у штети из саосигурања и дати аванси	(3,545,250)	(3,741,352)
Одливи по основу премија саосигурања, реосигурања и ретроцесија	(610,103)	(868,489)
Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и других личних расхода	(2,095,728)	(1,911,988)
Одливи по основу трошкова спровођења осигурања	(4,747,358)	(5,609,883)
Одливи по основу пореза на добит	(166,232)	(210,000)
Остали одливи из пословних активности	(722,896)	-
Нето одлив готовине из пословних активности	(381,385)	(1,093,972)
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	8,402,764	4,679,073
Приливи по основу камата	120,328	186,051
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	-	79,170
Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	(7,545,371)	(500,000)
Одливи по основу куповине нематеријалних средстава, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина	(87,153)	(2,904,972)
Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	-	(3,000,214)
Нето прилив/(одлив) готовине из активности инвестирања	890,568	(1,460,892)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	2,933,745	1,927,354
Приливи по основу краткорочних кредита	-	72,646
Приливи по основу осталих дугорочни и краткоточних обавеза	-	27,597
Одливи по основу дугорочних кредита	(1,766,720)	-
Одливи по основу краткорочних кредита	(232,284)	(106,579)
Одливи по основу финансијског лизинга	(19,169)	(13,176)
Нето прилив готовине из активности финансирања	915,572	1,907,842
Нето прилив/(одлив) готовине	1,424,755	(647,022)
Готовина на почетку обрачуноског периода	508,019	1,155,041
Готовина на крају обрачуноског периода	1,932,774	508,019

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Друштво је основано као дионичарско друштво за обављање послова осигурања 1993. године под називом Крајина Копаоник д.д.

У току 2007. године долази до власничке трансформације друштва. Zavarovalnica Triglav купује 98% акција друштва Крајина Копаоник д.д.

Дана 8. августа 2011. долази до промјене пословног имена Друштва Триглав Крајина-Копаоник Бања Лука ад у име Триглав осигурање, ад а 15. новембра 2011. Triglav INT, као дио Групе Триглав, постаје 100% власник Друштва.

Друштво је рјешењем број 071-0-Рег-08-000540 уписано у централни регистар као друштво овлаштено за закључивање свих послова неживотног осигурања.

Пословање Друштва обавља се у централи у Бањалуци, те у филијалама (регионалним канцеларијама) на територији Републике Српске (Бања Лука, Добој, Градишка, Приједор, Бијељина, Источно Сарајево).

Директор Друштва на дан 31. децембра 2019. године: Матеј Жлајпах. Директор Друштва на дан потписивања извјештаја: Дарко Поповски

Чланови Управног одбора Друштва на дан 31. децембра 2019. године су:

- Блаж Јакич, предсједник;
- Изток Шекорања, члан;
- Драшко Милиновић, члан.

На дан 31. децембра 2019. године Друштво има 89 запослених радника, а квалификациона структура запослених приказана је у сљедећој табели:

Квалификација	31. децембар 2019.
КВ	6
ССС	31
ВКВ	1
ВШС	4
ВСС	47
УКУПНО	89

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

2.1 Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје друштва „Триглав осигурање“ ад Бања Лука за пословну 2019. годину и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

2.2. Основе вредновања састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји састављени су на основу историјског трошка, изузев ако није другачије објелодањено у рачуноводственим политикама. Историјски трошак је заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Друштво је у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 108/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 63/16) као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16) у прописаном року саставило обрасце финансијских извјештаја).

Приликом састављања биланса токова готовине Друштво је користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Рекласификација упоредних података за пословну 2018. годину

Друштво је у текућој пословној години извршило рекласификације одређених позиција упоредних података за претходну пословну годину. Најзначајније рекласификације се односе на позиције биланса успјеха. Наиме, у претходним периодима Друштво је груписало приходе и расходе по основу премије, као и приходе и расходе по основу штета, што је имало за резултат нешто другачији приказ биланса успјеха у односу на званичне обрасце финансијских извјештаја у Републици Српској. Такође, у претходним периодима Друштво је посебно исказивало трошкове прибаве осигурања.

Друштво се одлучило за рекласификацију финансијских извјештаја због боље презентације, прегледности и веће конзистентности у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

2.3. Функционална и презентацијска валута

Износи у приложеним финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (BAM) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

Финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања ("IFRS", у даљем тексту заједно: "Стандарди"), који су у примјени од 31. децембра 2014. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSAS"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15), дана 4. октобра 2017. године, Управни одбор Савеза РР РС, донио је „Одлуку о утврђивању и објављивању Концептуалног оквира за финансијско извјештавање и основних текстова Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS)“.

На основу наведене одлуке, утврђују се и објављују преводи Стандарда и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде до 31. децембра 2014. године, који су објављени на интернет страници Савеза РР РС, а који се почињу примјењивати у Републици Српској за финансијске извјештаје који се састављају на дан 31. децембра 2018. године. Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о почетку обавезне примјене издања IAS/IFRS (објављених до 1. јануара 2009. године), из јула 2010. године.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 31. децембра 2014. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови стандарди, нове измјене и нова тумачења постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, али нису званично преведени и објављени у Републици Српској

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени.

- IFRS 16 “Закупи” (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IFRS 9 „Финансијски инструменти” – Карактеристике плаћања унапријед са негативним компензацијама (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене разних Стандарда “Унапређења IFRS (период 2015 - 2017)” која су резултат годишњег унапређења IFRS (IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 и IAS 23) са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IAS 19 „Примања запослених” – измјене, смањење или измирење планова накнада (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IAS 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” – Дугорочни интереси у придруженим ентитетима и заједничким подухватима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- IFRIC 23 „Неизвјесност у третману пореза на добит” (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји нове стандарде и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, прије него буду званично преведени и објављени у Републици Српској, изузев за:

- IFRS 16 “Закупи” (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године), што је детаљније објашњено у напмени 2.6.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

Нови стандарди и измјене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- IFRS 17 „Уговори о осигурању“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2021. године),
- Измјене IFRS 10 „Консолидовани финансијски извјештаји“ и IAS 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (датум ступања на снагу одгођен на неодређено вријеме, док истраживачки пројекат метода капитала буде установљен),
- Измјене IFRS 3 „Пословне комбинације“ – Дефиниција пословања (на снази за пословне комбинације где датум стицања пада на дан или након почетка првог годишњег периода извјештавања, који почиње на дан или након 1. јануара 2020. године, као и за стицање имовине на дан или након дана почетка тог периода),
- Измјене IFRS 9 „Финансијски инструменти“, IAS 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“ и IFRS7 „Финансијски инструменти: Објелодањивање“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене IAS 1 „Презентација финансијских извјештаја“ и IAS 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процена и грешке“ – Дефиниција материјалног значаја (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене Упућивања на Концептуални оквир у Међународним стандардима финансијског извјештавања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

2.5. Сталност пословања

Расположиви капитал Друштва износи 4,057,438 ВАМ, и мањи је од захтјеваног расположивог капитала за 942,562 ВАМ на дан 31. децембра 2019. године. Поред наведеног, Друштво је остварило нето губитак у пословној 2019. години у износу од 1,814,593 ВАМ.

Наведено значи да Друштво не располаже са Законом прописаним минималним износом капитала за обављање послова неживотних осигурања. Због капиталне неадекватности у износу од 942,562 ВАМ на дан 31. децембар 2019. године, Друштво је у обавези да без одлагања усвоји и примјени мјере у сврху испуњавања захтјева адекватности капитала. На дан извјештавања Друштво је преузело све неопходне мјере како би обезбједило сталност пословања.

Овлашћени актуар је у свом Мишљењу о финансијским извјештајима и годишњем извјештају о пословању Друштва у 2019. години, од 26. марта 2020. године, изразио негативно мишљење, због оствареног нето губитка пословне 2019. године у износу од 1,814,593 ВАМ, који је резултовао недостатком расположивог капитала од 942,562 ВАМ на дан 31. децембра 2019. године.

Као што је накнадно објелодањено у напомени 37., Друштво је у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање, усвојило и доставило дана 28. фебруара 2020. године Агенцији за осигурање Републике Српске план краткорочног финансијског опоравка којим планира да уклони наведени недостатак. Такође, Друштво је од матичног друштва Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana, Slovenija, добило Писмо подршке којим се гарантује да ће пружити неопходну финансијску и сваку другу помоћ Друштву у периоду од 12 мјесеци од датума Писма подршке.

Дана 24. марта 2020. године у Љубљани је донесена одлука од стране Zavarovalnice Triglav д.д. о докапитализацији Триглав осигурања, ад Бања Лука од стране друштва Triglav INT д.д. у износу од 2.000.000 ЕУР. У складу са наведеним, Друштво је са брокерском кућом Адвантис брокер, ад у завршној фази израде документације у вези са докапитализацијом Друштва. Након достављања коначаног ревидираног финансијског извјештаја, Друштво ће сазвати Управни одбор и Скупштину акционара и ићи у процес повећања капитала Друштва и покрића губитка исказаног на крају 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА (наставак)

2.5. Сталност пословања (наставак)

На основу свега наведеног руководство Друштва сматра да ће у кратком временском периоду бити извршена докапитализација Друштва, те ни у ком моменту није доведено у питање начело сталности пословања

Руководство Друштва сматра да на дан 31. децембра 2019. године није угрожена способност Друштва да послује и саставља своје финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања, те да ће Друштво након планиране докапитализације од стране Матичног друштва испуњавати законске лимите капиталне адекватности.

2.6. Ефекти прве примјене IFRS 16

Друштво је у текућој години први пут примјенило IFRS 16, који је на снази од 1. јануара 2019. године и који замјењује постојећи сет међународних рачуноводствених начела и тумачења о лизингу. Примјена IFRS 16 је резултирала промјенама рачуноводствених политика Друштва и имала ефекат на приложене финансијске извештаје Друштва.

IFRS 16 “Закупи” доноси велике промјене за закупце и има значајан ефекат на сваки ентитет који има материјално значајне износе закупа који су до 1. јануара 2019. године били обухваћени као оперативни закуп. Насупрот томе, рачуноводствени захтјеви који се односе на закуподавце су у великој мери преузети непромијењени из IAS 17.

IFRS 16 одређује како ће ентитет признавати, вредновати, презентовати и објелодањивати закуп. Стандард обезбјеђује јединствен модел за рачуноводствено обухватање закупа, захтјевајући од закупца да призна средства и обавезе за све закупе осим уколико је период закупа 12 мјесеци или краћи или одговарајуће средство има малу вриједност. Кључна новина за закупце је та да ће у већини случајева закуп резултирати средством које се капитализује (средство с правом коришћења) заједно са признавањем обавезе за одговарајућа плаћања закупа. На датум почетка закупа, купац признаје обавезу за плаћање закупа (обавезу за закуп) и средство које представља право да се користи предметно средство током трајања закупа (средство с правом коришћења). Захтјев је да се одвојено признају трошак камате на обавезу закупа и трошак амортизације средства са правом коришћења.

Потребно је извршити поновно вредновање обавезе за закуп по настанку одређених догађаја (промјена у трајању закупа, промјена у будућим плаћањима закупа услед промјене индекса или стопе која се користи за одређивање тих плаћања). Купац признаје износ поновног вредновања обавезе за закуп као корекцију вриједности средства са правом коришћења.

Имплементацијом IFRS 16 Друштво је ретроактивно са кумулативним учинком изворне примјене стандарда као усклађивање почетног салда на датум прве примјене стандарда у складу са параграфом Ц5(б) стандарда, извршило признавање имовине са правом кориштења, заједно са обавезама мјереним по садашњој вриједности будућих плаћања закупа, амортизацију за имовину с правом кориштења, као и расход од камата на обавезе за закуп, укупан износ плаћене главнице у оквиру токова готовине из активности финансирања, те камате у оквиру токова готовине из пословних активности у новчаним токовима Друштва (Биланс токова готовине).

Стандард захтијева одређене процјене које се односе, прије свега, на период трајања уговора о закупу.

Приликом преласка на IFRS 16 могуће је изабрати два приступа:

1. Ретроактивни приступ у оквиру ког се IFRS 16 примјењује на сваки претходни извјештајни период, при чему се упоредни подаци коригују.
2. Кумулативни catch-up приступ у оквиру ког се IFRS 16 ретроактивно примјењује уз кумулативни ефекат који се признаје као корекција на дан 1 јануара 2019. године, при чему се упоредни подаци не коригују.

У вези са првом примјеном IFRS 16, Друштво је одлучило за други приступ, како то допушта стандард, израчунати обавезу закупа као садашњу вриједност будућих плаћања закупа на дан 1. јануара 2019., те одредити право кориштења на основу вриједности обавеза за закуп. Као резултат те одлуке, није вршен обрачун упоредних података за претходни период.

На дан 1. јануара 2019. године, ефекти прве примјене IFRS 16 резултовали су признавањем имовине у нето износу од 812,653 BAM, односно на дан 31. децембра 2019. године, ефекти примјене IFRS 16 резултовали су признавањем имовине у нето износу од 542,766 BAM и обавеза у износу од 546,267 BAM.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА (наставак)

2.6. Ефекти прве примјене IFRS 16 (наставак)

Поред наведеног, у извјештају о добитку и губитку и укупном резултату, признати су трошкови амортизације у износу од 181,479 ВАН, финансијски расходи у износу од 41,900 ВАН као и добитке од раскида уговора у износу од 90 ВАН.

Друштво у оквиру својих редовних пословних активности узима у закуп различите предмете закупа од којих су најзначајнији: пословни простори и возила. Приликом одмјеравања обавеза по основу закупа, Друштво је узело у обзир и потенцијалну изложеност по основу промјенивих плаћања по основу закупа, опција продужења, односно раскидања закупа, гаранција остатка вриједности и закупа који још нису почели, али се купац обавезао на њих. Већина уговора о закупу је уговорена са фиксном накнадом за закуп. Друштво нема значајних уговора о закупу који имају посебна ограничења или уговорене обавезе.

Друштво је извршило признавање обавеза по основу закупа у складу са захтјевима стандарда IFRS 16 према којем се обавеза мјери по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. За каматну стопу за обавезе по основу закупа кориштена је стопа коју би Друштво као закупопримац платило да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине са правом кориштења у сличном економском окружењу.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Приходи обухватају приходе од редовних осигуравајућих активности Друштва, односно пословне и финансијске приходе. Под редовним активностима Друштва подразумијевају се све активности које Друштво предузима у обиму свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Друштва чине пословни-функционални приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи и остали приходи.

3.1.1. Пословни (функционални) приходи

Пословни приходи Друштва подразумијевају приходе из дјелатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса осигурања и друге функционалне приходе.

а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приход од премије осигурања-саосигурања представља фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода. Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија (резерве за незарађене премије) се обезбјеђују да би се обухватили дијелови фактурисаних премија који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава методом „pro rata temporis“ на фактурисану премију осигурања.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања.

б) Приходи од учешћа у накнади штета

Приходи од учешћа у накнадама штета односе се на пословне приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета неживотних осигурања правних лица, са којима Друштво има закључене уговоре о саосигурању и реосигурању као и приходе по основу учешћа саосигураваача и реосигураваача у накнади штета.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Приходи (наставак)

3.1.1. Пословни (функционални) приходи (наставак)

в) Приход од укидања и смањења резервисања

У оквиру прихода од укидања и смањења резервисања исказују се приходи по основу укидања или смањења резервисања у складу са законом и релевантним прописима, као и актима Друштва.

е) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Друштво остварује на основу уговора од реосигураваача код којег реосигурава свој портфељ.

д) Остали пословни приходи

У оквиру осталих пословних прихода Друштва евидентира приходе од провизије, регреса, закупнина, приходе по основу добијених спорова, камата, зелене карте, услужних штета и други пословни приходи.

3.1.2. Финансијски приходи

Друштво признаје приходе од камате на финансијску имовину када је вјероватан прилив будућих економских користи Друштва и када је износ прихода поуздано мјерљив. Приход од камата је временски разграничен и признаје се методом ефективне каматне стопе, која представља стопу која тачно дисконтује (своди) процијењене будуће новчане токове у току очекиваног вијека финансијске имовине на нето надокнадиву вриједност те имовине приликом иницијалног признавања.

Финансијске приходе обухватају приходи од камата, курсних разлика, и остали финансијски приходи, у складу са IAS 18, IAS 21 и другим релевантним Стандардима.

Приходи по основу камата односно финансијски приходи се највећим дјелом односе на камате по обвезницама као и пласмане депоноване у банци за покриће 50% гарантног фонда и техничке резерве, а евидентирају се у обрачунском периоду у коме су настали.

3.1.3. Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, добици од продаје ХОВ, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања као и остали непоменути приходи.

3.2. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Друштва. На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, финансијски расходи, остали расходи и расходи по основу усклађивања вриједности имовине.

3.2.1. Пословни (функционални) расходи

У оквиру пословних расхода Друштва исказују се расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања неживотних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања чине допринос за превентиву, допринос заштитном фонду, допринос Агенцији за осигурање Републике Српске (АЗОРС), Биро зелене карте (Биро ЗК), доприноси прописани посебним Законом и остала резервисања и функционални доприноси.

Техничке резервације

Техничке резервације су резерве друштва за осигурање намијењене измиривању будућих обавеза по основу неживотног осигурања. Формирање техничких резерви је прописано Законом о осигурању, његовим подзаконским актима и интерним правилницима. Друштво мора за све послове осигурања, које обавља, формирати одговарајуће техничке резерве, које су намијењене покрићу будућих обавеза из осигурања и евентуалних губитака због ризика, који произилазе из послова осигурања које обавља. Друштво формира сљедеће техничке резервације:

- резерве за преносне премије,
- резервисања за штете,
- резервације за неистекле ризике.

- 1) Резерве за преносне премије – обрачун је направљен по принципу "pro rata temporis" на основу појединачних полиса за све полисе којима је трајање након 31. децембра 2019. године уз напомену да фронтинг уговори не улазе у ову резерву јер Друштво у овим пословима има само улогу посредника, а ризик се у цјелости преноси на фронтинг партнера.
- 2) Резерве за штете – резерве за настале пријављене штете (RBNS), резерве за настале непријављене штете (IBNR) и резерва за трошкове процјене штета (CHC). RBNS - попис резервација се врши за сваку појединачну пријављену штету. IBNR – обрачун је по признатим актуарским методама за осигурање од посљедица незгоде, ауто каско осигурање, осигурање од пожара и осталих штета на имовини те осигурање моторних возила по Chain ladder (CL) методи на кумулативним подацима. За остале врсте обрачун је направљен по методи квоте штета. Резерва за трошкове процјене штета (CHC) обухвата резерву за директне и индиректне трошкове процјене штета. Резерва за директне трошкове је обрачуната примјеном процента учешћа стварних директних трошкова обраде штета у ликвидираним штетама на формиране резервације, а резерва за индиректне трошкове је формирана примјеном процента 6% на укупне резервације RBNS и IBNR при чему је на врсти осигурања 10 RBNS резерва умањена за уддио реосигуравача у једној великој штети.
- 3) Друштво формира и резерве за неистекле ризике (URR) за оне врсте осигурања за које се може очекивати да преносна премија неће бити довољна за покривање свих будућих обавеза из постојећих уговора односно формира се уколико очекивана вриједност штета и трошкова (укључујући одгођене трошкове прибаве и административне трошкове за које је вјеројатно да ће настати након завршетка финансијске године), који се односе на неистекла раздобља полиса на снази на датум извјештавања, прелази резерву преносних премија везану за те полисе, након одузимања евентуалних одгођених трошкова прибаве.

Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Друштва намијењена улагањима у циљу превентивне заштите, којима се спречава остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују посљедице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви намјенски усмјеравају одређеним осигураницима Друштва.

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са Одлуком о максималним стопама режијског додатака коју доноси Управни одбор Друштва. У складу са наведеном Одлуком Друштво за све врсте неживотних осигурања обрачунава превентиву у износу од 1% од фактурисане премије осим осигурања од аутоодговорности, гдје се бруто премија састоји од техничке премије и режијског додатака, а у складу са Одлуком о заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској.

Накнада за противпожарну заштиту

У складу са Законом о заштити од пожара Друштво обрачунава накнада за противпожарну заштиту у висини од 0.04% од пословних прихода, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (наставак)

Накнада за шуме

Накнада за унапређење опште корисних функција шума обрачунава се по стопи од 0.07% на укупан остварен приход, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

Противградна заштита

Друштво врши обрачун противградне накнаде по стопи од 0.25% од укупно оствареног прихода (Службени гласник РС, РС бр. 89/14).

Накнада за воде

Накнада за воде обрачунава се на основу Закона о водама, а основица је еквивалентни број запослених.

Допринос заштитном фонду РС

Заштитни фонд Републике Српске на основу обрачуна утврђује висину доприноса заштитном фонду за покриће издатака за штете по основу непознатих и неосигураних возила. Фактурисана премија аутоодговорности је основица за обрачун наведених доприноса.

Накнада Агенцији за осигурање РС

Агенција за осигурање Републике Српске врши обрачун накнада на основу укупно фактурисане премије Друштва.

б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума, других уговорених износа и учешће у добити осигураника, који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања. Расходи по основу премија саосигурања и реосигурања представљају расходе реосигурања ризика код друштава за реосигурање са којим Друштво има закључене уговоре о реосигурању, док се за зелену карту реосигурање врши преко Бироа зелене карте БиХ.

в) Расходи по основу повећања резервисања

У складу са законом и осталим релевантим прописима и актима Друштва исказују се расходи по основу повећања резервисања.

г) Трошкови спровођења осигурања

Под трошковима спровођења осигурања подразумевају се расходи за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања бенефиција за запослене, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове за обављање послова осигурања.

Трошкови прибаве осигурања су непосредни трошкови прибаве осигурања. Под непосредним трошковима прибаве осигурања сматрају се трошкове провизије за закључене уговоре осигурања и трошкове запослених директно и искључиво запослених на прибави осигурања, односно у случају запослених који обављају више послова сразмјеран дио трошкова тог запосленог за дио радног времена који просјечно годишње проводи на директним и искључивим пословима прибаве осигурања.

Методологија обрачуна разграничених трошкова прибаве састоји се у утврђивању учешћа преносне премије по полисама осигурања закљученим у обрачунском периоду у односу на укупну премију по тим полисама. Након утврђеног процента врши се примјена на трошкове прибаве осигурања насталих у посматраном периоду.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2.2. Финансијски расходи

Финансијски расходи су расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле, финансијских обавеза у складу са IFRS 16 и остали финансијски расходи.

3.2.3. Остали расходи

Остали расходи обухватају губитке по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губитке по основу продаје некретнина, губитке од продаје материјала, губитке од продаје ХОВ, расходе по основу исправке потраживања за премију, расходе по основу исправке осталих потраживања, расходе по основу отписа и остали непоменути расходи.

3.2.4. Расходи по основу обезврјеђења имовине

Расходи по основу обезврјеђења имовине обухватају негативне ефекте вриједносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних финансијских пласмана и потраживања, у складу са IAS 36 - Умањење вредности имовине и другим релевантним MPC и овом одлуком, према називима рачуна ове групе. На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промјене поштене (фер) вриједности средстава, у складу са IAS 16 – Некретнине, постројења и опрема, IAS 38 - Нематеријална имовина и осталим релевантним IAS -има.

3.3. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у страном валути (валути која није функционална), су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане оригинално у страном валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на тај дан.

Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу. Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књиже се у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси

У складу са регулативом РС као и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из нето зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Бенефиције запосленима

У складу са Правилником о раду Друштва, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније. У складу са IAS 19 “Накнаде запосленима” Друштво врши обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине, као и за неискориштене годишње одморе примјеном сопственог актуарског обрачуна. Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порези

Текући порез на добитак

У складу са Законом о порезу на добит, Друштво врши обрачун и плаћање пореза на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за поврат пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају – билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до ког ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додатну вриједност

У складу са чланом 25 Закона о порезу на додатну вриједност услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додатну вриједност. Друштво није у потпуности ослобођено плаћања пореза на додатну вриједност а то се односи на издавање под закуп сопствених пословних простора, те у складу са тим врши обрачун и плаћање пореза на додатну вриједност.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања Друштва чине рачунарски програми и лиценце које Друштво користи, и који су вредновани по набавној вриједности, у складу са IAS 38 „Нематеријална улагања“.

Друштво вреднује нематеријална улагања у складу са методом набавне вриједности, умањеној за износ исправке вриједности по основу амортизације и износ исправке вриједности од импаритетних губитака.

3.7. Некретнине и опрема

Под некретнином и опремом сматрају се она средства чији је корисни вијек употребе дужи од једне године.

Некретнине и опрема се исказују по набавној вриједности која се умањује за исправку вриједности и укупне акумулиране евентуалне импаритетне губитке.

Након почетног признавања сва средства опреме исказују се по набавној вриједности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвјеђења, односно примјеном основног поступка предвиђеног IAS 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Друштво, поред некретнина у категорији некретнина евидентира имовину по основу примјене IFRS 16.

Добитак који настане приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни приход у оквиру осталих прихода. Губитак настао приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни расход у оквиру осталих расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или дијелови зграда – или и једно и друго), које Друштво (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите дјелатности у оквиру редовног пословања.

Инвестиционе некретнине се иницијално вреднују по набавној вриједности која укључује трошкове трансакције. Након почетног признавања инвестиционе некретнине исказују се по набавној вриједности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвјеђења, односно примјеном основног поступка предвиђеног IAS 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине, ако је вјероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процијењене стопе приноса, те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

У складу са регулативом, Друштво периодично врши процјену вриједности инвестиционе некретнине. Амортизација инвестиционих некретнина обрачунава се по стопи од 1,45% годишње.

3.9. Амортизација

Амортизација некретнина, опреме и нематеријалних улагања, инвестиционе некретнине обрачунавала се по стопама, које су одређене тако да се неотписана вриједност некретнина, опреме, нематеријалних улагања и инвестиционе некретнине амортизује у једнаким годишњим износима у току предвиђеног корисног вијека трајања. Такође, у току пословне године у оквиру трошка амортизације Друштво евидентира трошкове у складу са примјеном IFRS 16 за физичка и правна лица, као и за моторна возила.

Амортизација се обрачунава на основицу коју чини неотписана вриједност, умањена за резидуалну вриједност, на почетку године као и на некретнине, опрему и нематеријална улагања стављена у употребу током године.

Процјењени корисни вијек употребе који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у пословној 2019. години, приказан је у наставку:

Главне групе основних средстава	Корисни вијек (година)	Стопа (%)
Грађевински објекти	71	1.40
Рачунари	3	30
Аутомобили	10	10
Намјештај и канцеларијска опрема	10	10
Остала опрема	3-6	15-30

3.10. Финансијска имовина

Друштво признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту. Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати финансијско средство.

Друштво финансијска средства, у зависности од намјере са којом су стечена распоређује у једну од сљедећих категорија: финансијска средства која се држе до доспијећа или финансијска средства расположива за продају.

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или гдје је то могуће, краћег периода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијска имовина (наставак)

3.10.1. Финансијска средства која се држе до доспећа

Мјенице и обвезнице са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним роком доспећа, за које Друштво има позитивну намјеру и могућност да их чува до доспећа, класификују се као имовина у посједу до доспећа. Књиже се по амортизованом трошку користећи методу ефективне каматне стопе, умањеном за умањења вриједности, са приходом који се признаје на бази ефективног прихода.

3.10.2. Финансијска средства расположива за продају

Хартије од вриједности које су намјењене да се држе на одређени временски период, а које могу бити продате услјед потребе за обезбјеђењем ликвидности или измјенама у каматним стопама, курсевима страних валута или цијени капитала класификују се као „финансијска средства расположива за продају“.

Након почетног признавања, финансијска средства која су расположива за продају се накнадно мјере по фер вриједности.

Нереализовани добици и губици по основу хартија од вриједности расположивих за продају евидентирају се у оквиру ревалоризационих резерви, док се хартије од вриједности не продају, наплате или на други начин реализују, или док се та хартија од вриједности не обезвриједи.

Приходи од камата на дужничке хартије од вриједности се обрачунавају и приписују мјесечно и признају у билансу успјеха.

3.10.3. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањене за процјењено умањење вриједности, а у складу са Правилником о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

3.11. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Управни одбор Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Процјењивање позиција активе

Друштво у складу са Правилником о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09 и број 91/14 , у даљем тексту: Правилник) врши процјењивање позиција активе.

Позиције активе класификују се у категорије, зависно од степена наплативости, који се одређује на основу броја дана колико је прекорачен рок доспијећа, процјене финансијског положаја дужника и квалитета инструмената обезбјеђења наплате. Резервисања за потенцијалне губитке терете резултат пословања Друштва.

У складу са Правилником, сва потраживања Друштва разврставају се у сљедеће категорије:

1) прва категорија:

- а) потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

2) друга категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

3) трећа категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

4) четврта категорија:

- а) потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,
- в) потраживања од дужника који обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послвије истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послвије истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,
- г) потраживања од дужника који обавезе по основу премије реосигурања не плаћа послвије истека периода реосигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послвије истека годину дана од започињања периода реосигурања за ту годину,
- д) потраживања од лица које је повезано лице с друштвом за осигурање, а која би иначе била класификована у другу или трећу категорију.

Износ резервисања за потенцијалне губитке добија се примјеном минимално дефинисаних процената по претходно наведеном Правилнику, на бруто износ потраживања од комитената:

Категорија	% резервисања
Прва категорија	5%
Друга категорија	25%
Трећа категорија	50%
Четврта категорија	100%

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Процијенивање позиција активне (наставак)

Друштво врши отпис ненаплативе премије и потраживања након што су исцрпљене све могућности за наплату. Износ отписаних потраживања се приказује у билансу успјеха као расход уколико већ нису била на исправци вриједности. Већина потраживања по том основу имају већ формиране исправке вриједности. Сва накнадно наплаћена потраживања књиже се као приход од наплаћених отписаних потраживања у билансу успјеха и прилив новчаних средстава у билансу стања.

Уколико Друштво и поред свих предузетих активности не може наплатити потраживања врши се њихово трајно искњижавање из биланса у складу са посебним одлукама и политикама Друштва.

3.13. Готовински еквиваленти и готовина

Под готовином и готовинским еквивалентима се подразумевају новчана средства у конвертибилним маркама и страном валути, средства на „BAM" и девизним рачунима код пословних банака.

3.14. Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успјеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За хартије од вриједности губици од умањења претходно признати кроз биланс успјеха се не поништавају кроз биланс успјеха. У случају било каквог увећања у фер вриједности након губитка умањење је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

3.15. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења су разграничени трошкови прибаве осигурања, закупа, преносне премије реосигурања, разграничени трошкови реосигурања и осталих АВР.

Друштво врши разграничење трошкова прибаве у сразмјери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији.

Друштво ради разграничавање трошкова прибаве, као активна временска разграничења, због равномјерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата обрачунског периода.

Имовина из основа реосигурања укључује износе потраживане од друштава за реосигурање за цедиране обавезе из осигурања. Износи потраживани од реосигураваача су процијењени на начин конзистентан с обрачунатим резервама за преносне премије и пријављене а неисплаћене штете или штете плаћене по основу реосигураних полиса. Имовина из основа реосигурања садржи стварне или процијењене износе који су, на основу уговора о реосигурању, наплативи од реосигураваача у вези с техничким резервама.

3.16. Капитал и резерве

Капитал Друштва чини акцијски капитал, законске резерве, нереализовани добици и губици по основу хартија од вриједности расположивих за продају, нераспоређени добитак ранијих година и резултат текуће године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.16. Капитал и резерве (наставак)

Друштва за осигурање су дужна располагати одговарајућим капиталом с обзиром на обим и врсте послова осигурања које обавља као и ризике којима је изложено код обављања тих послова. Капитал друштва, у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштва за осигурање у Републици Српској („Правилник“) чини основни капитал и додатни капитал умањен за одбитне ставке. Капитал друштва за осигурање, које обавља послове у врстама неживотних осигурања, обрачунат у складу са одредбама Закона и Правилника, мора бити најмање једнак маргини солвентности за послове у врстама неживотних осигурања, а изузетно од одредби Правилника капитал друштва за осигурање које обавља послове у врстама неживотних осигурања не може бити мањи од Законом прописаног минималног износа капитала који на 31. децембар 2019. године износи 5.000.000 BAM.

Базични капитал друштва за осигурање које обавља послове у врстама неживотних осигурања, обрачунат у складу са законским одредбама и Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштва за осигурање мора да буде најмање једнак гарантном фонду, који одговара већем од слџедећа два износа:

- a) износа 1/3 обрачунате маргине солвентности за послове у врстама неживотних осигурања и
- b) Законом прописаног минималног износа капитала за обављање послова у врстама неживотних осигурања односно 5.000.000 BAM.

3.17. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспјевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.18. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Друштво формира резервисања. Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Друштво обавезу изражава у конвертибилним маркама, тако што се на износ у иностраној валути примијењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са ефектима промјена девизних курсева. Промјена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.19. Резерве за преносне премије

Резерве за преносне премије су дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду. Обрачун преносне премије врши се последњег дана текућег обрачунског периода и на дан преноса портфеља осигурања. Основица за обрачун резерви за преносне премије је укупна премија осигурања утврђена уговором и израчунава се појединачно за сваки уговор о осигурању с тачним временским разграничењем.

Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis". Друштво не формира резерву за преносну премију за фронтинг уговоре о осигурању јер Друштво у тим пословима има само улогу посредника, а цијелокупан ризик се путем слипова преноси на фронтинг партнера Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.20. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Резервисања за пријављене, а неликвидиране штете врши се на основу процјене износа сваке појединачне штете, осим за штете за које, на основу расположиве документације, није могуће извршити такву процјену, а за које се резервација средстава врши на основу просјечне исплаћене штете у врсти осигурања којој та штета припада. Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

Резерве за штете из уговора о осигурању које се исплаћују у облику ренте, обрачунавају се актуарским методама у капитализованим износима (садашња вриједност будућих рентних исплата). Резерва се утврђује за сваку рентну штету посебно и при томе се користе таблице смртности Републике Србије 2010-2012 и дисконтује се стопом приноса на финансијска улагања Друштва. Резервисања за индиректне трошкове обраде штета износе 6% од збира резерви за пријављене штете и резерве за настале непријављене штете, а за директне трошкове обраде штета на збир RBNS и IBNR примјењује се удио стварних трошкова обраде штета у ликвидираним штетама.

3.21. Резервисања за настале а непријављене штете

Резервисање за настале, а непријављене штете је урађено коришћењем методе уланчаних лјествица (CL методе) за штете из следећих врста осигурања:

- 1) 01 – Осигурање од незгоде,
- 2) 03 – Каско осигурање моторних возила,
- 3) 08 – Осигурање имовине од пожара и природних сила,
- 4) 09 – Остала осигурања имовине,
- 5) 10 – Осигурање од одговорности за моторна возила.

Chain ladder метода се примијењује на износ ликвидираних штета у развојном троуглу формираном према датуму настанка штете. Просјечни развојни фактори су израчунати на бази прости аритметичке средине, аритметичке средине уз искључење најмањег и највећег фактора и пондерисане аритметичке средине. За коначне развојне факторе, за сваки период развоја, одабрани су највећи просјечни фактори израчунати на претходно наведена три начина. Коначни развојни фактор штета (tail фактор) израчунат је на бази експоненцијалне екстраполације израчунатих развојних фактора за период од 10 година. На овај начин обрачунате укупне штете се умањују за износ резервисаних пријављених штета уз искључење резервисања за велике штете чиме се добија износ резервисања за настале непријављене штете.

За врсте осигурања 02 – Здравствено осигурање, 07 – Осигурање робе у превозу и 13 – Осигурање од опште грађанске одговорности и 18 – Осигурање помоћи, Друштво је користило просјечно трогодишње учешће пријављених штета (ликвидираних и резервисаних) насталих у претходној години у укупном износу пријављених штета у њиховој години настанка. Овај проценат учешћа се примјењује на укупан износ пријављених штета у текућој години чиме се добија износ резервисања за настале непријављене штете. Друштво користи ову методу услед недовољног искуства са штетама у овим врстама осигурања.

3.22. Остале обавезе

Друштво поред наведених обавеза евидентира обавезе и у категорији осталих обавеза. У оквиру осталих обавеза налазе се обавезе за судске спорове, укалкулисане обавезе, обавезе по основу примјене IFRS 16 као и остале непоменуте обавезе.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у наредном тексту:

Исправка вриједности потраживања

Друштво обрачунава обезвјеђење сумњивих потраживања у складу са одредбама Правилника о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09 и број 91/14), као и на основу процјене руководства Друштва засноване на историјском искуству. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Процјена резерви штета за настале непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете су процијењена уз помоћ актуарских метода. Извори података коришћених приликом обрачуна резервисања су интерни, преузети из детаљних анализа које се редовно проводе од стране Друштва. Тежиште пажње је на текућим трендовима, а кад у ранијим годинама није било довољно информација које су потребне за поуздану процјену развоја штета, користе се разумне претпоставке.

Резерве за настале непријављене штете се базирају на обрачунима које се раде за сваку врсту осигурања посебно. За сваку врсту осигурања користе се статистички подаци о штетама у више задњих година. За израчун резервисања се користи метода уланчаних љествица и метода очекиване квоте штета. Руководство верује да нису потребна додатна резервисања, изузев већ приказаних у финансијским извјештајима.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза.

Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

Неизвјесност процјена везана уз формирање резерви

Најзначајније процјене везане за финансијске извјештаје Друштва односе се на формирање резерви. Друштво примјењује правила Агенције за осигурање. Друштво не запошљава ни једног овлаштеног актуара, већ је за послове овлаштеног актуара ангажирало вањског актуара.

Реосигурање

Друштво цедира у реосигурање ризике с циљем ограничавања могућности нето губитка и то путем диверзификације ризика. Управа процјењује у којој ће мјери Друштво цедирати премију у реосигурање те достатност исте.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Неизвјесност процјена везана уз судске случајеве

Значајан извор неизвјесности процјена произилази из судских процеса. На дан 31. децембра 2019. године Друштво је било укључено у 99 (2018.:92) судска процеса за које је направљено резервисање у износу 1,210,807 BAM (2018: 952,634 BAM) као дио резерве за пријављене, а неисплаћене штете.

На дан 31. децембра 2019. године Друштво је било укључено у 1 неосигураватељски судски процес, а за које је формирано резервисање у износу од 5.000 BAM (2018.: 109.107 BAM) као резерва за судске спорове који нису везани за осигурање. Руководство вјерује да је постојећи износ резервисања довољан.

Одгођени трошкови прибаве

Одгођени трошкови прибаве процјењују се на сваки датум извјештаја за послове неживотних осигурања поређењем резерве за преносне премије са бруто премијама полисираним током године, разграничавајући одговарајући дио трошкова прибаве. Израчун се темељи на претпоставкама Друштва о расподјели трошкова прибаве кроз вријеме трајања уговора о осигурању, због којих су настали. Руководство сматра да су одгођени трошкови прибаве у цјелости надокнадиви током преосталог раздобља трајања уговора о осигурању који су на снази на датум извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
	<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>	
Обрачуната премија по основу аутоодговорности моторних возила и каско осигурања	8,115,978	8,125,045
Обрачуната премија по основу осталих осигурања имовине	2,410,495	2,104,982
Обрачуната премија осигурања незгоде и добровољног здравственог осигурања	658,611	606,733
Укупно обрачуната премија	11,185,084	10,836,760
Промјена преносне премије аутоодговорности моторних возила и каско осигурања	(128,986)	(59,114)
Промјена преносне премије имовине	(96,963)	(78,090)
Промјена преносне премије осигурања незгоде и добровољног здравственог осигурања	(15,724)	(19,201)
Промјена преносне премије осигурања и саосигурања	(241,673)	(156,405)
Приходи од смањења резервисаних штета реосигурања	-	319,727
Приходи од провизија по основу уговора о реосигурању у неживотном осигурању (напомена 29)	530,464	86,505
Приходи од провизија по основу уговора о саосигурању и фронтинзима- Zavarovalnica Triglav д.д. (напомена 29)	140,410	128,103
Приходи од регреса по основу неживотних осигурања	196,035	312,755
Приходи од откупљених штета	262	-
Приходи од закупнина, инвестиционе некретнине., постројења и опреме неживотног осигурања	111,098	71,406
Приходи од продаје зелене карте	73,276	69,692
Приходи по основу провизија-Поште РС	577	955
Укупно приход од премије осигурања	11,995,533	11,669,498

У току 2019. године Друштво је остварило раст Прихода од премије осигурања и саосигурања од 2,8% у односу на претходну годину, што је узроковано растом премије добровољних осигурања, док је премија обавезног осигурања од аутоодговорности смањена у односу на претходну годину.

6. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
	<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>	
Приходи по основу учешћа у накнади штета по пословима реосигурања у иностранству (напомена 29)	38,053	17,763
Приходи по основу учешћа у накнади штета по пословима саосигурања у иностранству (напомена 29)	693,051	9,084
	731,104	26,847

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНИ ДОПРИНОСИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Допринос за превентиву	44,062	38,112
Допринос Заштитном фонду	79,053	90,750
	123,115	128,862

8. НАКНАДЕ ШТЕТА ИЗ ОСИГУРАЊА И ОСТАЛЕ НАКНАДЕ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Ликвидиране штете – аутоодговорност, незгода и здравствено, каско, имовина	3,592,058	3,705,412
Трошкови реосигурања необавезних осигурања- Триглав Ре д.д. Љубљана (напомена 29)	1,510,909	335,684
Расходи по основу премије реосигурања, саосигурања у земљи и фронтинг са повезаним лицима (напомена 29)	1,079,807	1,179,437
Расходи по основу премије реосигурања и саосигурања	495,406	222,429
Резервисања за штете и друга неживотна осигурања	582,584	199,511
Остала резервисања по основу неживотних осигурања	127,939	26,039
Трошкови процјене штета незгода, здравствено осигурање и каско	62,203	62,211
	7,450,906	5,730,723

Трошкови реосигурања необавезних осигурања са Триглав Ре д.д. значајно су расли у пословној 2019. години, поређећи са пословном 2018. годином, због новог општег квотног уговора о реосигурању који је утицао на раст резервација.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

9. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Трошкови нето зарада запослених	1,268,583	1,182,756
Трошкови пореза и доприноса за зараде запослених	703,504	726,455
Трошкови амортизације некретнине, опрема, моторна возила и нематеријална улагања	394,367	217,358
Трошак амортизације права на употребу (физичка и правна лица, аутомобили)	181,479	-
Трошкови закупа	1,169,317	1,530,790
Трошкови репрезентације	122,847	158,071
Трошкови рекламе и пропаганде	878,836	749,021
Трошкови материјала, горива, енергије и комуналних услуга	533,616	418,034
Трошкови телефона, интернета и поштанских услуга	118,882	122,656
Трошкови провизија	152,930	148,801
Трошкови одржавања	113,452	122,958
Трошкови Бироа зелене карте	42,821	22,443
Трошкови Агенције за осигурање РС и трошкови рада Обдусмана	119,204	114,969
Трошкови чланарине у Привредној комори и Заштитном фонду	28,009	29,109
Трошкови превентиве за безбједност саобраћаја	-	57,518
Резервисања за бенефиције запослених	33,963	3,309
Трошкови адвокатских услуга и такси за обраду штета	137,290	258,479
Трошкови адвокатских и актуарских услуга и нотара	62,689	127,676
Трошкови пореза на непокретности, пореза на додатну вриједност, такси и пореза по одбитку	73,443	57,774
Трошкови доприноса за шуме, противпожарну, противградну, воду, допринос за инвалиде, синдиката и фонд солидарности	59,258	49,726
Трошкови уговора о дјелу, ауторски услуга, привременим и повременим пословима, Управног одбора и осталих уговора	54,428	56,423
Трошкови службених путовања (ноћења, путарина, употеба властитог аута и сл.)	43,607	30,870
Трошкови премије осигурања	18,922	21,924
Трошкови платног промета	23,262	25,796
Трошкови спонзорства и донаторства	21,827	29,550
Трошкови стручног образовања запослених	5,492	11,270
Остали трошкови	642,532	176,199
	7,004,560	6,449,935

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

10. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију</i>
		<i>обавио други</i>
		<i>ревизор</i>
		<i>Рекласифико-</i>
		<i>вано</i>
Приходи од камата по основу дисконтовања хартија од вриједности	245,594	276,307
Приходи од камата на обвезнице	76,186	80,994
Приходи од камата на орочене депозите	41,879	50,776
Приходи од камата резервног фонда	5,906	5,879
Приходи дивиденди	-	15,376
Приходи од камата на трансакционе рачуне	5	6
Добици по основу раскида уговора-IFRS 16	90	-
	369,660	429,338

11. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију</i>
		<i>обавио други</i>
		<i>ревизор</i>
		<i>Рекласифико-</i>
		<i>вано</i>
Трошкови камата по основу кредитних обавеза од повезаних правних лица Триглав осигурање Сарајево д.д.и Zavarovalnica Triglav д.д. (напомена 29)	54,541	-
Финансијски расходи по основу лизинга - IFRS 16	41,900	-
Расходи камата лизинг	4,817	5,454
Расходи камата-Нова банка ад	2,922	2,659
Расходи камата за неблаговремено плаћање	54	62
Негативне курсне разлике	662	650
	104,896	8,825

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
		<i>Ревизију</i>
		<i>обавио други</i>
		<i>ревизор</i>
		<i>Рекласифико-</i>
		<i>вано</i>
Наплаћена отписана потраживања-премија	144,282	28,999
Остали непоменути приходи	78,112	90,492
Приходи од смањења обавеза	5,530	381,586
Добици од продаје опреме	3,300	2,311
Остали приходи од Бира зелене карте	-	11,104
Приходи од префактурисања	-	582
	231,224	515,074

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембар	
	2019.	2018.
	<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>	
Расходи по основу исправке вриједности потраживања (напомена 18)	250,363	-
Остали расходи	23,797	41,405
Трошкови казни, прекршаја, судских рјешења и остало	17,829	7,329
Губици по основу расходовања опреме	11,180	16,848
Резервисања за судске спорове	5,000	-
Расходи по основу исправке вриједности осталих потраживања	-	17,964
Расходи по основу расходовања залиха материјала и остата осигураних оштећених ствари	-	1,058
Мањкови	-	12
	308,169	84,616

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

(а) Компоненте пореза на добит

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	31. децембра	
	2019.	2018.
	<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>	
Текући порез на добитак	126,032	188,114
Порез на добитак	126,032	188,114

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У ВАМ	
	Година која се завршила	
	31. децембра	
	2019.	2018.
	<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>	
<i>Губитак, прије опорезивања</i>	(1,688,561)	(211,015)
Порез на добитак по стопи од 10%	(168,856)	(21,101)
Порески ефекат расхода / прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	294,888	209,215
Порез на добитак	126,032	188,114

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра 2019	2018
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>
Стање 1. јануара	66,638	71,939
Порески ефекти вредновања ХоВ исказаних у промјенама у капиталу	(7,444)	(5,301)
Стање 31. децембра	59,194	66,638

15. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Лиценце	Софтвер	У ВАМ Укупно
<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>			
Набавна вриједност			
Стање 1. јануара 2018. године	3,031	831,787	834,818
Активирања са инвестиција у току	-	15,674	15,674
Повећања	-	164,437	164,437
Стање 31. децембра 2018. године	3,031	1,011,898	1,014,929
Стање 1. јануара 2019. године	3,031	1,011,898	1,014,929
Повећања	3,050	125,279	128,329
Стање 31. децембра 2019. године	6,081	1,137,177	1,143,258
Акумулирана амортизација и умањење вриједности			
Стање 1. јануара 2018. године	3,031	743,895	746,926
Амортизација за текућу годину	-	132,641	132,641
Стање 31. децембра 2018. године	3,031	876,536	879,567
Стање 1. јануара 2019. године	3,031	876,536	879,567
Амортизација за текућу годину	743	201,209	201,952
Стање 31. децембра 2019. године	3,774	1,077,745	1,081,519
Садашња вриједност			
- 31. децембар 2018. године	-	135,362	135,362
- 31. децембар 2019. године	2,307	59,432	61,739

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА, ПРАВО НА УПОТРЕБУ, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Зграде и земљишта	Моторна возила	Опрема и намјештај	Средства у припреми	Право на употребу- IFRS 16	Инвести- циона некретнина	У ВАМ Укупно
<i>Ревизију обавио други ревизор</i>							
<i>Рекласификовано</i>							
Набавна вриједност							
Стање 1. јануара 2018. године	1,450,824	530,416	713,742	105,107	-	2,331,689	5,131,778
Повећања	-	-	-	4,321,151	-	-	4,321,151
Активирања	3,968,515	112,420	98,049	(4,194,658)	-	-	(15,674)
Отуђења и отписи	-	(128,398)	-	-	-	-	(128,398)
Стање 31. децембра 2018. године	5,419,339	514,438	811,791	231,600	-	2,331,689	9,308,857
Прва примјена IFRS 16	-	-	-	-	812,653	-	812,653
Повећања	7,003	-	-	157,491	28,243	-	192,737
Активирања	-	25,900	263,799	(283,130)	-	-	6,569
Отуђења и отписи	-	(46,739)	(66,165)	-	-	-	(112,904)
Раскид уговора IFRS 16	-	-	-	-	(129,612)	-	(129,612)
Стање 31. децембра 2019. године	5,426,342	493,599	1,009,425	105,961	711,284	2,331,689	10,078,300
Акумулирана амортизација и умањење вриједности							
Стање 1. јануара 2018. године	239,290	369,798	607,594	-	-	742,558	1,959,240
Амортизација за текућу годину	20,505	31,085	33,127	-	-	-	84,717
Обезвјеђење	-	-	-	-	-	439,131	439,131
Отуђења и отписи	-	(88,755)	(58)	-	-	-	(88,813)
Стање 31. децембра 2018. године	259,795	312,128	640,663	-	-	1,181,689	2,394,275
Амортизација за текућу годину	76,189	24,795	57,622	-	181,479	33,809	373,894
Обезвјеђење	-	24,380	-	105,107	-	-	129,487
Отуђења и отписи	-	-	(57,858)	-	-	-	(57,858)
Раскид уговора IFRS 16	-	-	-	-	(12,961)	-	(12,961)
Стање 31. децембра 2019. године	335,984	361,303	640,427	105,107	168,518	1,215,498	2,826,837
Садашња вриједност							
- 31. децембар 2018. године	5,159,544	202,310	171,128	231,600	-	1,150,000	6,914,582
- 31. децембар 2019. године	5,090,358	132,296	368,998	854	542,766	1,116,191	7,251,463

Друштво на дан 31. децембар 2019. године није имало хипотека, залога или других терета на сталним средствима Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

17. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Учешће у капиталу зависних правних лица		
Триглав ауто д.о.о	-	2,000
Дугорочни финансијски пласмани (депозити):		
Sberbank a.d. Бања Лука	977,915	-
Addiko banka a.d. Бања Лука	977,915	-
Sberbank a.d. Бања Лука	1,097,791	-
Raiffeisen bank d.d. Сарајево	805,000	-
	<u>3,858,621</u>	<u>-</u>
Хартије од вриједности расположиве за продају:		
ХОВ које служе за покриће техничких резерви неживотних осигурања- Обвезнице Владе Републике Српске	3,281,271	3,982,493
ХОВ које служе за покриће Гарантног фонда Републике Српске- Обвезнице Владе Републике Српске	500,000	500,000
Акције Mtel ад Бања Лука	10,450	9,130
Корпоративне Обвезнице- ЈП Аутоцесте Федерације БиХ	310,357	310,000
	<u>4,102,078</u>	<u>4,801,623</u>
Остали дугорочни финансијски пласмани:		
Резервни фонд Бироа зелене карте	350,448	300,897
Фонд за наканду штета Бироа зелене карте	167,260	161,188
	<u>517,708</u>	<u>462,085</u>
	<u>8,478,407</u>	<u>5,265,708</u>

Дугорочни финансијски пласмани са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од 3,858,621 ВАМ, односе се на орочене депозите код домаћих банака, са каматном стопом у распону од 0.6%-1.1% и периодом доспијења од 18 до 24 мјесеца.

18. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Потраживања по основу премије неживотних осигурања	1,366,431	1,409,575
Потраживања по основу зелених карти	17,389	60,701
Потраживања из иностранства по основу учешћа у накнади штета (саосигурања, реосигурања и ретроцесија) Заваровалница Триглав дд (напомена 29)	-	28,242
Потраживања из иностранства по основу учешћа у накнади штета (саосигурања, реосигурања и ретроцесија) Триглав Ре дд (напомена 29)	-	33,399
	<u>1,383,820</u>	<u>1,531,917</u>
Минус: Исправка вриједности потраживања за премију	<u>(660,935)</u>	<u>(710,261)</u>
	<u>722,885</u>	<u>821,656</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

18. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ (наставак)

Кретања на исправци вриједности потраживања по основу премије и осталих потраживања

	Исправка потраживања по основу премије.	Исправка осталих потраживања
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласификовано</i>
Стање на 1. јануар 2018. године	807,469	236,396
Повећања у току године (напомена 13.)		17,964
Смањење у току године (напомена 12.)	(28,999)	
Коначан отпис	(68,209)	(2,114)
Стање на дан 31. децембра 2018. године	710,261	252,246
Повећања у току године (напомена 13.)	250,363	-
Смањење у току године (напомена 12.)	(144,282)	-
Коначан отпис	(155,407)	(3,547)
Стање на дан 31. децембар 2019. године	660,935	248,699

19. ОСТАЛА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Аконтација пореза на добит	188,114	210,000
Потраживања по основу права на регрес	264,235	266,140
Потраживања за камату	20,785	23,483
Потраживања за камате на депозите	10,094	9,640
Потраживања од запослених	3,432	4,023
Потраживања за провизије из послова осигурања, саосигурања и реосигурања (напомена 29)	2,934	101,033
Потраживања од Бира зелене карте у БиХ	1,551	1,453
Остала потраживања	2,545	10,571
	493,690	626,343
Минус: Исправке вриједности осталих потраживања	(248,699)	(252,246)
	244,991	374,097

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

20. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У ВАМ	У ВАМ
	31. децембар	31. децембар
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Краткорочно орочени депозити		
Unicredit bank d.d. Бања Лука	2,100,000	-
Sberbank a.d. Бања Лука	-	1,097,792
Sberbank a.d. Бања Лука	-	977,915
Raiffeisen bank d.d. Сарајево	-	805,000
Raiffeisen bank d.d. Сарајево	-	195,583
Addiko банка a.d. Бања Лука	-	977,915
Нова банка ад Бања Лука	-	1,391,166
Нова банка ад Бања Лука	-	500,000
	2,100,000	5,945,371

21. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У ВАМ	У ВАМ
	31. децембар	31. децембар
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Жиро рачун	749,088	507,529
Девизни рачуни	1,183,686	490
	1,932,774	508,019

22. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАМ	У ВАМ
	31. децембар	31. децембар
	2019.	2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Разграничени трошкови прибаве осигурања	584,670	499,553
Преносана премија саосигурања и реосигурања која пада на терет саосигуровача и реосигуровача	182,251	72,413
Резервисања по основу трошкова реосигурања	1,719,243	1,692,654
Разграничена камата за лизинг	-	4,817
	2,486,164	2,269,437

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Акцијски капитал	5,556,000	5,556,000
Нереализовани добици/губици по фин.сред.расположивих за продају	532,748	599,747
Остале резерве (законска резерва)	57,601	57,601
(Акумулирани губитак)/Нераспоређени добитак	(1,143,975)	670,618
Укупни капитал	5,002,374	6,883,966

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембар 2019. године састојала се од 100% власниптва над акцијама од стране Triglav INT d.d., Ljubljana, Slovenija.

Законске резерве у износу од 57,601 ВАМ настале су издвајањем из акцијског капитала и дијелом из добити Друштва на основу Закона о привредним друштвима, који дефинише да се ове резерве издвајају из добити све док резерва не достигне износ од 10% основног капитала.

Нереализовани добици на дан 31. децембар 2019. године у износу од 532,748 ВАМ односе се на добитке по основу повећања фер вриједности ХОВ које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају.

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Резервисања за отпремине и друге бенефиције запослених	149,583	139,987
Резервисања за неистекле ризике	159,970	32,031
	309,553	172,018

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

25. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	У ВАМ
		31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Обавезе према добављачима	1,285,689	1,469,658
Обавезе према ино добављачима	82,910	85,026
Укалкулисане обавезе (премија реосигурања, Босна реосигурање д.д. Сарајево, Биро зелене карте и остали текући трошкови)	615,017	131,780
Дугорочне обавезе по лизингу - IFRS 16 (закуп физичка, првна лица и аутомобили	312,711	-
Краткорочне обавезе по лизингу - IFRS 16 (закуп физичка, првна лица и аутомобили	233,555	-
Обавезе по основу штета	79,849	31,475
Обавезе за премију саосигурања и реосигурања у иностранству	732,396	461,414
Обавезе за нето зараде и уплате у пензиони добровољни фонд	105,000	98,775
Обавезе за порезе на зараде запослених	8,400	5,904
Обавеза за доприносе на зараде запослених	61,024	49,789
Примљени аванси	67,191	142,184
Краткорочни кредити Нова банка ад	19,927	18,957
Краткорочни кредити у земљи Триглав осигурање Сарајево д.д.	-	177,842
Краткорочна обавеза за лизинг	-	19,166
Обавезе по основу пореза на закуп	7,711	8,229
Обавеза за спорове	5,000	109,107
Обавезе према физичким лицима накнаде по уговорима	4,355	23,550
Обавезе према овлашћеном ревизори и овлашћеном актуару		17,506
Одложене пореске обавезе	126,032	209,801
Обавезе за доприносе за рехабилитацију, водни допринос, обавезе за синдикат и фонд солидарности	971	241
Остале обавезе	7,117	10,826
	3,754,855	3,071,230

26. ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	31. децембар 2019.	У ВАМ
		31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Неживотно осигурање:		
Стање преносне премије на почетку године	4,623,029	4,469,257
Повећање преносне премије осигурања	241,673	156,405
Повећање/(смањење) преносне премије саосигурања	109,837	(2,633)
Стање преносне премијена крају године	4,974,539	4,623,029

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

27. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ШТЕТЕ

	31. децембар 2019.	У ВАМ
		31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Резервисане штете - неживот		
Резервисање за пријављене штете	3,617,973	3,405,815
Резервисање за настале непријављене штете	2,064,574	1,898,270
Резервисање за трошкове обраде штета	271,938	41,227
	5,954,485	5,345,312

Кретање на резервисањима за штете неживотног осигурања у пословној 2019. и 2018. години може се приказати, на сљедећи начин:

	У ВАМ			Укупно
	Резервисање за настале непријављене штете	Резервисање за настале пријављене неликвиди- ране штете	Резервисања за директне и индиректне трошкове обраде штета	
<i>Ревизију обавио други ревизор</i>				
Стање, 1. јануар 2018. године	1,702,500	2,638,151	37,486	4,378,137
Повећање резервисања на терет реосигуравања	-	1,087,391	-	1,087,391
Повећање резервисања у току године	195,770	-	3,741	199,511
Смањење резервисања у току године	-	(319,727)	-	(319,727)
Стање, 31. децембар 2018. године	1,898,270	3,405,815	41,227	5,345,312
Повећање резервисања на терет реосигуравања	-	26,589	-	26,589
Повећање резервисања у току године	166,304	185,569	230,711	582,584
Смањење резервисања у току године	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2019. године	2,064,574	3,617,973	271,938	5,954,485

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

28. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Допринос за превентиву	261,514	239,952

Кретање на доприносу за превентиву у пословној 2019. и 2018. години може се приказати, на сљедећи начин:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Стање на почетку године	239,952	222,340
Исплата средстава превентиве у току године	(22,500)	(20,500)
Издавања на терет расхода (напомена 7)	44,062	38,112
Стање на крају године	261,514	239,952

29. ИНТЕРНИ ОДНОСИ

Сљедећи износи представљају резултат трансакција са повезаним лицима:

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
БИЛАНС СТАЊА		
АКТИВА		
Потраживања по основу учешћа у накнади штета		
Triglav Re д.д. Љубљана	-	33,399
Zavarovalnica д.д. Љубљана	-	28,242
Потраживања по основу провизија из послова реосигурања и саосигурања	-	-
Triglav Re д.д. Љубљана	-	101,033
УКУПНО АКТИВА	-	162,674
ПАСИВА		
Обавезе за премију и специфичне послове		
Triglav Red.д. Љубљана	257,893	318,449
Zavarovalnica д.д. Љубљана	474,503	32,914
Обавезе по основу кредита		
Zavarovalnica д.д. Љубљана	2,933,745	-
Триглав осигурање д.д. Сарајево	-	1,749,513
Обавезе по основу услужних штета		
Triglav osiguranje д.д. Загреб	1,786	-
Остале обавезе		
Triglav osiguranje д.д. Загреб	-	831
Zavarovalnica д.д. Љубљана	28,234	19,924
УКУПНО ПАСИВА	3,696,161	2,121,632

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

29. ИНТЕРНИ ОДНОСИ (наставак)

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	2019.	31. децембар
		2018.
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
БИЛАНС УСПЈЕХА		
ПРИХОДИ		
Провизија по основу уговора о реосигурању		
Triglav Re д.д. Љубљана	530,464	86,505
Zavarovalnica д.д. Љубљана	137,477	125,365
Приходи по основу учешћа у штетама из реосигурања у земљи и иностранству		
Zavarovalnica д.д. Љубљана	38,053	17,763
Triglav Re д.д. Љубљана	693,051	9,084
УКУПНИ ПРИХОДИ	1,399,045	238,717
РАСХОДИ		
Расходи по основу премије реосигурања		
Triglav Re д.д. Љубљана	1,220,303	335,684
Zavarovalnica д.д. Љубљана	1,079,807	1,179,437
Расходи по основу учешћа реосигураваача у накнади штета		
Triglav Re д.д. Љубљана	290,606	-
Расходи камате		
Триглав осигурање д.д. Сарајево	49,774	-
Zavarovalnica д.д. Љубљана	4,766	-
Расходи услужних штета		
Триглав осигурање а.д.о. Београд	1,477	2,144
Triglav osiguranje д.д. Загреб	8,697	4,340
Zavarovalnica д.д. Љубљана	2,562	1,815
Остали расходи		
Triglav osiguranje д.д. Загреб	1,136	2,583
Zavarovalnica д.д. Љубљана	23,641	-
Триглав осигурање д.д. Сарајево	-	1,000
УКУПНИ РАСХОДИ	2,682,769	1,527,002

30. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Основне врсте ризика којима се Друштво у свом пословању излаже су: осигуравајући ризици, тржишни ризици, кредитни ризици, ликвидносни ризици, оперативни ризици и нефинансијски ризици.

Управљање ризицима у Друштву засновано је на Стратегији преузимања и управљања ризицима те припадајућим политикама и методологијама управљања ризицима. Поштујући регулаторни оквир Агенције за осигурање Републике Српске, Закон и подзаконске акте, Стратегија је заснована на регулаторном оквиру Солвентност II, који је обавезан за осигуравајућа друштва која дјелатност обављају на територији Европске Уније.

Осигуравајући ризици

Друштво је изложено ризику осигурања који произилазе из понуде производа осигурања неживота: осигурања незгоде, путничко-здравственог осигурања, ауто каско осигурања, осигурања од аутоодговорности, транспортних осигурања, осигурања имовине, осигурања од опште грађанске одговорности и осигурања од различитих финансијских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Осигуравајући ризици (наставак)

Ризик осигурања односи се на ризик од настанка губитка или неповољне промјене у вриједности осигуравајућих обавеза услед неодговарајућих премија и претпоставки, уважаваних у обрачуну техничких резервација. Најзначајније компоненте осигуравајућег ризика су премијско-резервацијски ризик, ризик одустајања и ризик катастрофалних сценарија.

Премијски ризик је присутан у тренутку издавања полисе, прије него што се догоди осигурани случај. Постоји ризик да ће трошкови и штете које ће настати бити већи од примљених премија. Ризик резерви представља ризик да је апсолутни ниво техничких резерви криво процијењен или да ће стварне штете варирати око статистичке средње вриједности.

Друштво управља ризиком осигурања кроз лимите прибаве, процедуре одобравања трансакција које укључују нове производе или које прелазе задане лимите, тарифирање, дизајн производа и управљање реосигурањем.

Управљање реосигурањем дефинисано је уговором о реосигурању који је Друштво закључило са реосигуравачем Триглав Ре, друштвом које послује унутар Групе Триглав.

Концентрација ризика осигурања

Кључни аспект ризика осигурања којем је изложено Друштво је степен концентрације ризика осигурања који одређује степен у којем одређени догађај или серија догађаја утичу значајно на обавезе Друштва. Важан аспект концентрације ризика је да може настати од акумулације ризика у оквиру различитих врста осигурања

Концентрације ризика могу настати услед догађаја ниске учесталости али јаког интензитета као што су природне катастрофе; у ситуацијама када је Друштво изложено промјенама у трендовима, на примјер или када судски спор или законски ризици могу изазвати велики појединачни губитак или имати свеобухватан утицај на многе уговоре.

Управа Друштва вјерује да Друштво нема значајне изложености према било којој групи осигураника према друштвеним, професионалним, генерацијским и сличним критеријумима.

Највећа вјероватноћа значајних губитака произилази из катастрофалних догађаја, као што су поплаве, олује или оштећења услед земљотреса. Технике и претпоставке које Друштво користи за израчун ових ризика укључују:

- мјерење географских акумулација;
- процјена највећег могућег губитка;
- реосигурање вишка штете.

Висина самопридржаја по врстама осигурања	Лимит
Пожар	170.000
Провална крађа	170.000
Информатичка опрема	170.000
Додатни пожарни ризици за домаћинства	40.000
Додатни пожарни ризици за индустрију	55.000

Фактори који одређују самопридржај су финансијски и технички капацитет. Финансијски капацитет Друштва су резерве којима оно располаже, а технички капацитет је одређен величином и структуром портфеља осигурања Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансијске инструменте Друштва чине финансијска средства и финансијске обавезе, а ризици који произилазе из финансијских инструмената су:

- кредитни ризик;
- тржишни ризик који се састоји од: девизног ризика, каматног ризика и ризика промјене цијена финансијских инструмената;
- ризик ликвидности.

	2019.	У ВАМ За годину која се завршила 31. децембра 2018.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	8,478,407	5,265,709
Потраживања по основу премије	722,885	821,656
Остала потраживања	53,445	160,073
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774	508,019
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000	5,945,371
	13,287,511	12,700,828
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу штета	(5,954,485)	(5,345,312)
Обавезе за премију	(4,974,539)	(4,623,029)
Обавезе према добављачима	(1,368,599)	(1,554,271)
	(12,297,623)	(11,522,612)

31.1. Кредитни ризик

Изложеност Друштва кредитном ризику долази од сљедећих финансијских средстава, односно имовине:

- дугорочни финансијски пласмани;
- краткорочни финансијски пласмани;
- потраживања.

Када су у питању потраживања, највећи дио изложености чине потраживања по основу премије, а то је посљедица опште неликвидности тржишта и релативно слабе платежне моћи осигураника.

Максимална изложеност кредитном ризику приказана је у сљедећој табели:

	2019.	У ВАМ За годину која се завршила 31. децембра 2018.
Кредитни ризик		
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774	508,019
Дугорочни финансијски пласмани	8,478,407	5,265,709
Потраживања по основу премије	722,885	821,656
Остала потраживања	53,445	160,073
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000	5,945,371
	13,287,511	12,700,828

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.1. Кредитни ризик (наставак)

Потраживања по основу премије су приказана и на основу старосне структуре потраживања, а преглед старосне структуре потраживања приказан је у сљедећој табели:

	У ВАМ
	За годину која се завршила
	31. децембра
	2019.
Старосна структура потраживања по основу премије	
Недоспјела потраживања	635,774
Кашњење од 0 до 90 дана	184,153
Кашњење од 90 до 180 дана	75,643
Кашњење од 180 до 270 дана	42,689
Кашњење од 270 до 365 дана	33,021
Кашњење преко 365 дана	412,540
Укупно	1,383,820
- исправка вриједности потраживања	(660,935)
Нето износ потраживања по основу премије	722,885

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности

Девизни ризик

Девизни ризик представља вјероватноћу настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промјене вриједности девизних курсева, а изложене су му све позиције активе и пасиве у девизама.

Изложеност Друштва девизном ризику по стању на дан 31. децембар 2019. године приказана је у сљедећој табели:

	ВАМ	EUR	USD	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	8,478,407			8,478,407
Потраживања по основу премије	719,951	2,934		722,885
Остала потраживања	53,445			53,445
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774			1,932,774
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000			2,100,000
Укупно имовина	13,284,577	2,934	-	13,287,511
Обавезе по основу штета	(4,908,689)	(1,045,796)		(5,954,485)
Обавезе за премију	(3,224,705)	(1,743,580)	(6,254)	(4,974,539)
Обавезе према добављачима	(1,285,689)	(82,910)		(1,368,599)
Укупно обавезе	(9,419,083)	(2,872,286)	(6,254)	(12,297,623)
Нето девизна позиција на дан				
31. децембар 2019.	3,865,494	(2,869,352)	(6,254)	989,888

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Изложеност Друштва девизном ризику по стању на дан 31. децембар 2018. године приказана је у сљедећој табели:

	BAM	EUR	USD	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	5,265,709			5,265,709
Потраживања по основу премије	658,982	162,674	-	821,656
Остала потраживања	160,073	-	-	160,073
Готовински еквиваленти и готовина	508,019	-	-	508,019
Краткорочни финансијски пласмани	5,945,371	-	-	5,945,371
Укупно имовина	12,538,153	162,674	-	12,700,828
Обавезе по основу штета	(5,324,028)	(21,284)	-	(5,345,312)
Обавезе за премију	(4,160,637)	(462,392)	-	(4,623,029)
Обавезе према добављачима	(1,470,223)	(84,048)	-	(1,554,271)
Укупно обавезе	(10,954,889)	(567,723)	-	(11,522,612)
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2018.	1,583,265	(405,049)	-	1,178,216

Представљене обавезе у Евро валути на 31. децембар 2018. године су значајно мање у односу на 31. децембар 2019. године из разлога што Друштво није вршило обрачун техничких резервација према валурама и све резервације су биле приказане у конвертибилним маркама.

Каматни ризик

Каматни ризик је ризик од настанка губитка услед промјене каматне стопе, а утиче прије свега на дугорочну и краткорочну имовину. Највећи дио портфеља Друштва чине улагања у државне обвезнице, које имају камату од 1% до 2,5% и депозити у банкама гдје се камата креће у распону од 0,8% до 2%.

Ризик промјене цијена финансијских инструмената

Ризик промјене цијена финансијских инструмената је ризик флукуације тржишних цијена власничких и дужничких хартија од вриједности који утиче на промјену њихове фер вриједности. Друштво свом портфељу има релативно мало власничких ХОВ те већину портфеља чине дужничке ХОВ, од чега су највећи дио државне обвезнице, а мањи дио су обвезнице правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

У сљедећој табели дат је приказ финансијских инструмената подијељених на инструменте са фиксном каматном стопом и некаматносноне инструменте:

	У БАМ	
	За годину која се завршила	
	2019.	31. децембра
		2018.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	528,159	473,215
Потраживања по основу премије	722,885	821,656
Остала потраживања	53,445	160,073
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774	508,019
	3,237,262	1,962,963
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	7,950,249	4,792,494
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000	5,945,371
	10,050,249	10,737,865
	13,287,511	12,700,827
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносноне</i>		
Обавезе по основу штета	(5,954,485)	(5,345,312)
Обавезе за премију	(4,974,539)	(4,623,029)
Обавезе према добављачима	(1,368,599)	(1,554,271)
	(12,297,623)	(11,522,612)

Ризик ликвидности

Друштво управља ризиком ликвидности константним праћењем стварних и планираних новчаних токова и одржавањем одговарајуће резерве готовине, као и праћењем односа доспијећа средстава и обавеза.

Доспијећа финансијских средстава

	У БАМ				
	За годину која се завршила				
	31. децембра 2019.				
	До 1	Од 1 до 5	Од 5 до	Преко 10	Укупно
	године	година	10 година	година	
Некаматносна	2,504,050	215,504	-	517,709	3,237,263
Фиксна каматна стопа	2,528,357	6,188,964	1,922,927	-	10,640,248
	5,032,407	6,404,468	1,922,927	517,709	13,877,511

	У БАМ				
	За годину која се завршила				
	31. децембра 2018.				
	До 1	Од 1 до 5	Од 5 до	Преко 10	Укупно
	године	година	10 година	година	
Некаматносна	1,150,790	348,088	-	464,085	1,962,962
Фиксна каматна стопа	6,116,571	2,971,957	2,287,337	-	11,375,865
	7,267,361	3,320,045	2,287,337	464,085	13,338,828

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Доспијећа финансијских обавеза

	У БАМ				
	За годину која се завршила 31. децембра 2019.				
	До 1 године	Од 1 до 5 година	Од 5 до 10 година	Преко 10 година	Укупно
Некаматносне	(6,790,820)	(3,413,503)	(1,911,671)	(181,629)	(12,297,623)
	(6,790,820)	(3,413,503)	(1,911,671)	(181,629)	(12,297,623)

	У БАМ				
	За годину која се завршила 31. децембар 2018.				
	До 1 године	Од 1 до 5 година	Од 5 до 10 година	Преко 10 година	Укупно
Некаматносне	(6,568,302)	(3,065,997)	(1,724,763)	(163,550)	(11,522,612)
	(6,568,302)	(3,065,997)	(1,724,763)	(163,550)	(11,522,612)

И поред тога што су финансијске обавезе са роком доспијећа до 1 године веће од финансијских средстава, ликвидност Друштва није угрожена, јер највећи дио обавеза чине обавезе за преносну премију, па се сматра да је ликвидност Друштва задовољавајућа.

Фер вриједност финансијских инструмената

	31. децембра 2019.		У БАМ За годину која се завршила 31. децембра 2018.	
	Књиговод- ствена вриједност	Фер вриједност	Књиговод- ствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	8,478,407	8,478,407	5,265,709	5,265,709
Потраживања по основу премије	722,885	722,885	821,656	821,656
Остала потраживања	53,445	53,445	160,073	160,073
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774	1,932,774	508,019	508,019
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000	2,100,000	5,945,371	5,945,371
	13,287,511	13,287,511	12,700,828	12,700,828
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	(5,954,485)	(5,954,485)	(5,345,312)	(5,345,312)
Обавезе за премију	(4,974,539)	(4,974,539)	(4,623,029)	(4,623,029)
Обавезе према добављачима	(1,368,599)	(1,368,599)	(1,554,271)	(1,554,271)
	(12,297,623)	(12,297,623)	(11,522,612)	(11,522,612)

Фер вриједност финансијских инструмената одређује се на сљедећи начин:

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произилази из котиране тржишне вриједности на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе;
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произилази из улазних параметара, различитих од котиране вриједности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно или индиректно;
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произилази из техника процјењивања које укључују улазне параметре финансијска средства и обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

	У БАМ			
	За годину која се завршила			
	31. децембра 2019.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	8,478,407	-	-	8,478,407
Потраживања по основу премије	-	722,885	-	722,885
Остала потраживања	-	53,445	-	53,445
Готовински еквиваленти и готовина	1,932,774	-	-	1,932,774
Краткорочни финансијски пласмани	2,100,000	-	-	2,100,000
	12,511,181	776,330	-	13,287,511
Некретнине, инвестиционе некретнине, опрема и остала основна средства	-	-	7,251,463	7,251,463
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	(5,954,485)	-	-	(5,954,485)
Обавезе за премију	(4,974,539)	-	-	(4,974,539)
Обавезе према добављачима	-	(1,368,599)	-	(1,368,599)
	(10,929,024)	(1,368,599)	-	(12,297,623)

32. УПРАВЉАЊЕ КАПИТАЛОМ

Друштва за осигурање дужна су располагати одговарајућим капиталом с обзиром на обим и врсте послова осигурања које обављају као и ризике којима су изложена код обављања тих послова.

Капитал друштва, у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштва за осигурање (у даљем тексту: Правилник) чини основни капитал и додатни капитал умањен за одбитне ставке.

Капитал друштва за осигурање које обавља послове у врстама неживотних осигурања, обрачунат у складу са одредбама Закона и Правилника, мора бити најмање једнак маргини солвентности за послове у врстама неживотних осигурања, а изузетно од одредби Правилника, капитал друштва за осигурање које обавља послове у врстама неживотних осигурања не може бити мањи од Законом прописаног минималног износа капитала који на дан 31. децембар 2019. године износи 5.000.000 КМ.

Базични капитал друштва за осигурање које обавља послове у врстама неживотних осигурања, обрачунат у складу са законским одредбама и Правилником мора да буде најмање једнак гарантном фонду, који одговара већем од следећа два износа:

- 1) Износа 1/3 обрачунате маргине солвентности за послове у врстама неживотних осигурања
- 2) Законом прописаног минималног износа капитала за обављање послова у врстама неживотних осигурања који на дан 31. децембра износи 5.000.000 КМ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

32. УПРАВЉАЊЕ КАПИТАЛОМ (наставак)

	31. децембар 2019. године	31. децембар 2018. године
		<i>Ревизију обавио други ревизор Рекласифико- вано</i>
Уплаћени капитал	5,556,000	5,556,000
Законске резерве	57,601	57,601
Задржана добит	670,618	1,069,747
Нематеријална средства	(61,739)	(135,362)
Губитак текуће године	(1,814,594)	(399,129)
Основни капитал	<u>4,407,886</u>	<u>6,148,857</u>
Гарантни фонд	4,407,886	6,148,857
Одбитне ставке	(350,448)	(300,897)
Капитал друштва	<u>4,057,438</u>	<u>5,847,960</u>
Маргина солвентности	1,717,099	1,489,709
1/3 маргине солвентности	572,366	496,570
Најнижи законом прописан износ гарантног фонда (Члан 53. Закона)	<u>5,000,000</u>	<u>5,000,000</u>

33. СУДСКИ СПОРОВИ

Друштво води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања издатим од стране Друштва. Са стањем на дан 31. децембра 2019. године Друштво се јавља као тужена страна у 104 судска спора и тужилац је у 73 судска спора.

Друштво води 69 спорова по основу наплате регресних потраживања у вриједности од 674,349 ВАМ. Процјена је да ће се по овим споровима наплатити око 90% од укупног износа. Такође, Друштво води 2 судска спора за наплату потраживања по основу дужне премије у износу од 21,405 ВАМ и 2 спора по другим основама у износу од 48,043 ВАМ.

Против Друштва су покренута 93 судска спора за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од 1,697,540 ВАМ. Против Друштва је покренуто и 9 спорова по основу регресних обавеза у вриједности од 306,261 ВАМ. Сматрамо да су износи резервација по наведеним споровима на дан 31.12.2019. године довољни и да Друштво неће имати губитака по овом основу преко износа резервисаних средстава. Такође, против Друштва воде се и 2 спора по основу радних односа, а вриједност спорова је 2,970 ВАМ и очекује се позитиван исход за Друштво.

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани на основу процјене руководства и стручних служби Друштва. Остали спорови по садашњим процјенама неће представљати значајније губитке и обавезе у будућем периоду, и руководство Друштва је процијенило да није потребно додатно резервисање по наведеном основу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

34. ЛИЗИНГ

Оперативни закуп односи се на закуп пословних простора за обављање дјелатности Друштва.

У 2019. години трошак закупнина је књижен кроз позиције камата, амортизације и закупа што је приказано у сљедећој табели:

	У ВАРМ 31. децембар 2019.
Расходи камата (напомена 11)	41,900
Амортизација средстава у закупу (напомена 9)	181,479
Трошкови закупнина	16,286
Укупно	239,665

Будућа укупна очекивана плаћања по основу оперативног лизига у случајевима када се Друштво јавља као купац приказана су у наредној табели:

31. децембар 2019.	<u>до 1 године</u>	<u>од 1 до 5 година</u>	<u>у ВАРМ</u> <u>Укупно</u>
Расходи камата	29,070	36,682	65,752
Амортизација средстава у закупу	159,405	383,362	542,767
Трошкови закупнина	1,404	-	1,404
Укупно	189,879	420,044	609,923

35. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Информација о сегменту

Оперативни сегмент је компонента Друштва која је дио пословне активности са којом Друштво генерише приходе и расходе, укључујући приходе и расходе повезане са трансакцијом са било којом компонентом Друштва. Са обзиром да Друштво у свом портфељу има само неживотно осигурање, у складу са тим врши извјештавање по основу само једног сегмента пословања. Извјештавање по једном сегменту се редовно прати од стране Извршног одбора односно Управног одбора.

Производи, услуге и главни купци

Основна дјелатност Друштва је неживотно осигурање, а најзначајније активности по обухвату премијског прихода су осигурање моторних возила, осигурања имовине, осигурање од незгоде, осигурања од одговорности и путно здравствено осигурање. У оквиру ових врста осигурања Друштво у понуди има широк асортиман производа, које нуди искључиво на тржишту осигурања Републике Српске.

Друштво остварује приходе по основу прихода од премије осигурања, приходе од улагања те остале приходе.

Друштво сарађује са неколико водећих локалних банака, јавних установа и предузећа.

Географски сегмент

Друштво послује на тржишту осигурања Републике Српске, односно у шест филијала (Бања Лука, Градишка, Добој, Бијељина, Приједор и Пале) и у свакој филијали остварује приходе и расходе. При извјештавању по географским областима, приходи од премије осигурања се алоцирају по локацији осигураника, а сва средства су инвестирана на тржишту Републике Српске.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

36. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер.

Често постоје разлике у мишљењу међу државним и ентитетским министарствима и институцијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата.

У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

37. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

а) Као што је већ објелодањено у напомени 2.5, Друштво је у процесу докапитализације. Такође, на 128. сједници Управног одбора именован је нови директор Друштва на мандатни период од четири године, почевши од 01.01.2020. године. Рјешењем Агенције за осигурање РС дата је сагласност за именовање новог директора Друштва, а рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бањој Луци од 15.01.2020. године у судски регистар су уписани подаци о промјени лица овлашћеног за заступање.

Друштво је у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурање, усвојило и доставило дана 28. фебруара 2020. године Агенцији за осигурање Републике Српске план краткорочног финансијског опоравка којим планира да уклони наведени недостатак. Такође, Друштво је од матичног друштва Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana, Slovenija, добило Писмо подршке којим се гарантује да ће пружити неопходну финансијску и сваку другу помоћ Друштву у периоду од 12 мјесеци од датума Писма подршке.

Дана 24. марта 2020. године у Љубљани је донесена одлука од стране Zavarovalnice Triglav д.д. о докапитализацији Триглав осигурања, ад Бања Лука од стране друштва Triglav INT д.д. у износу од 2.000.000 ЕУР. Дана 24. априла 2020. године Скупштина Друштва је донијела одлуку о докапитализацији у износу од 3.912.000 ВАН. У складу са наведеним, Друштво је са брокерском кућом Адвантис брокер ад у завршној фази израде документације у вези са докапитализацијом Друштва. Након достављања коначаног ревидираног финансијског извјештаја, Друштво ће ићи у процес повећања капитала Друштва и покрића губитка исказаног на крају 2019. године.

б) Брзо ширење вируса Covid-19 и његови друштвени и економски ефекти у Републици Српској, као и на глобалном плану, могу за посљедицу имати претпоставке и процјене које ће захтијевати ревидирање, а то може довести до корекција књиговодствене вриједности средстава и обавеза у току наредне пословне године. Руководство очекује да ће прије свега овај утицај претрпјети претпоставке и процјене које су коришћене при утврђивању фер вриједности некретнина, инвестиционих некретнина и опреме, и извршених резервисања. У овој фази руководство није у могућности да поуздано процјени утицај јер се нови догађаји одвијају из дана у дан. Друштво тренутно има мањих застоја у продаји услуга осигурања.

Дугорочно гледано, посљедице могу утицати на обим трговања, токове готовине и профитабилност. Без обзира на наведено, на дан издавања ових финансијских извјештаја Друштво и даље испуњава своје обавезе у року доспијећа те стога наставља да примењује начело сталности пословања као рачуноводствену основу за састављање финансијских извјештаја.

Друштво није имало других догађаја након дана биланса, који би захтјевали додатна објелодањивања или кориговања у приложеним финансијским извјештајима, како се то захтјева према одредбама IAS 10 „Догађаји након дана биланса“.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године**38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ**

Средњи курсеве за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	31. децембар 2019.	ВАМ 31. децембар 2018.
ЕУР (EUR)	1.9558	1.9558
Амерички долар (USD)	1.7479	1.7076
Британска фунта (GBP)	2.2953	2.1666
Швајцарски франак (CHF)	1.7991	1.7421